

ΜΙΚΡΟΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ

Φιλοσοφία εναντίον ΕΝΦΙΑ

ΛΕΝΑ

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

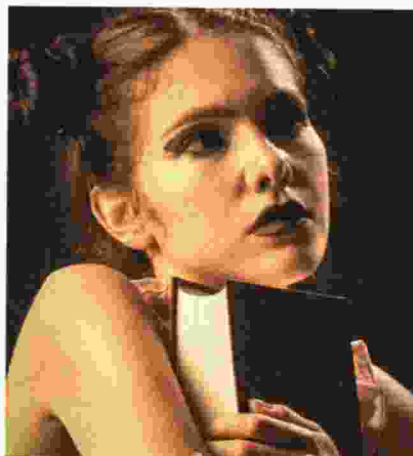
«**Κατεβαίνει**» καλύτερα ο **ΕΝΦΙΑ** με ένα απόφθεγμα του Νίτσε; (Προσωπικά συνιστώ το «Η παράνοια σε άτομα είναι σχετικά σπάνια. Όμως σε ομάδες, κόμματα, έθνη και εποχές είναι μάλλον ο κανόνας».) Μπορείς να σώσεις τον γάμο σου διαβάζοντας μεράνυχτα την «Έρευνα για την ανθρώπινη νόση» (1748) του σκωτσέζου φιλοσόφου Ντέιβιντ Χιουμ; Μπορείς να αντιμετωπίσεις μια κρίση μέσης ηλικίας με πέντε «κοφτές» κουταλιές Σενέκα; (Ο οποίος επέμενε ότι η ζωή δεν παραείναι μικρή, όπως γκρινιάζουν οι περισσότεροι, απλά την «σκορπάμε» από εδώ και από εκεί: η πλειονότητα θα χαρμίζαμε με την ίδια ευκολία ακόμη και χίλια χρόνια.) Γίνεται να απαλλαγείς από τις άχρηστες, καταναλωτικές επιθυμίες σου (που ούτως ή άλλως στη σημερινή Ελλάδα δεν είναι δυνατόν να ευοδωθούν) εμβαθύνοντας στους στωικούς; Μπορείς να πάρεις σημαντικές αποφάσεις για το επαγγελματικό σου μέλλον πέφτοντας με τα μούτρα στο «Είτε Είτε» του «δανού Σωκράτη» Σέρεν Κίργκεγκορ;

Αυτό το καλοκαίρι κατόρθωσα να πλησιάσω ένα πεδίο γνώσης που μέχρι πρότινος φάνταζε εξαιρετικά εξωτικό και δυσπρόσιτο: τη φιλοσοφία. Τουλάχιστον έκανα την αρχή να 'ναι καλά το αριστοτεχνικά εκλαϊκευμένο εγχειρίδιο «Μικρή ιστορία της φιλοσοφίας» του Νάιτζελ Γουορμπάρτον (εκδ. Πατάκη), το οποίο συνιστώ ανεπιφύλακτα σε όλους τους ερασιτέχνες εραστές του είδους. Η αλήθεια είναι ότι στις διακοπές, όταν βρεθείς πιο κοντά στη φύση, ένας «ευγενής άγριος» (που θα έλεγε και ο Ρουσό), έχεις χώρο και χρόνο να καταδυθείς στην παραμυθία της φιλοσοφίας. Με άλλα λόγια, να στοχαστείς για λίγο πάνω στα υψηλά και στα παγκόσμια αντί να παραμεινείς δέσμιος στη «φυλακή των καθημερινών ασχολιών» (που θα έλεγε ο Επίκουρος), κάτι που, μεταξύ μας, κάνεις όλο τον υπόλοιπο χρόνο. Η ζωή, σύμφωνα με τον Σωκράτη, είναι άδεια να τη ζεις κανείς μόνο αν στοχάζεται όσα κάνει. «Η ανεξέταστη ύπαρξη είναι μια χαρά για τα βόδια, αλλά όχι για τους ανθρώπους».

Η αλήθεια είναι ότι εδώ και καιρό η φιλοσοφία έχει πάψει να ανήκει στη σφαίρα του απρόσωπου, στείρου ακαδημαϊκού και του δύσβατου, ενώ έχουμε πάψει στο άκουσμα της λέξης «φιλόσοφος»

να οραματιζόμαστε έναν αναμαλλιάρη, ημιπαράφρονα τύπο που γράφει όρθιος τις νύχτες περπιγυρισμένος από κεριά (κάτι βεβαίως που ίσχυε για τον Κίργκεγκορ). Σε δύσκολους μάλιστα οικονομικά και ηθικά καιρούς η φιλοσοφία καλείται να συνδράμει την καθημερινή ζωή. Δεν είναι τυχαίο ότι η φιλοσοφική συμβουλευτική τείνει σήμερα να αντικαταστήσει την ψυχοθεραπεία.

Σύμφωνοι, απέχουμε ακόμη πολύ από τους Γάλλους, που είναι οι μετρ του είδους (θυμίζω ότι στη Γαλλία Καμύ και Σαρτρ βρίσκεις ακόμη και στα σουπερμάρκετ, ενώ στην τελευταία τάξη του λυκείου τα παιδιά διδάσκονται φιλοσοφία οκτώ ολόκληρες ώρες εβδομαδιαίως). Όμως, το ευπρόσπο (αν και μερικές φορές υπερβολικά ευκολοχώνευτο) φιλοσοφείν μπαίνει σιγά σιγά στην ημερήσια διάταξη και της υπόλοιπης Δύσης.

Γιατί με λίγο Επίκουρο, Σενέκα ή Κίργκεγκορ υποφέρονται και οι φόροι και οι κρίσεις ταυτότητας

Ελλάδα του 2016 η ύπαρξη δεν πρέπει να μένει ανεξέταστη (όσο και αν κάποιος μας αντιμετωπίζουν σαν βόδια και όχι ως ανθρώπους). Ιδού μια συμβουλή από τον πολύ hot σήμερα Επίκουρο: «Πειράσθαι την υστεραν της προτέρας κρείττω ποιείν, έως αν εν οδώ ώμεν: επειδάν δ' επί πέρας έλθωμεν, ομαλώς ευφραίνεσθαι». Δηλαδή: «As προσπαθήσουμε να κάνουμε το επόμενο διάστημα καλύτερο από το προηγούμενο, όσο βρισκόμαστε ακόμη στον δρόμο. Και όταν φτάσουμε στο τέρμα, as χαρούμε ισορροπημένα». ● lpapadimitriou@tovima.gr

ΒΗΜΑΓΑΖΙΝΟ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΜΙΧΑΛΑΚΟΤΤΟΥΛΟΥ 80

τηλ:2113657000, email:vimagazino@dolnet.gr, σελ:14, επιφάνεια:55823